

**PROGRAMA DE RESIDÈNCIA EN DERMATOLOGIA MÈDICO-QUIRÚRGICA I
VENEREOLOGIA. Servei de Dermatologia de l'Hospital del Mar. Barcelona**

INDEX

1. INTRODUCCIÓ
2. OBJECTIUS GENERALS DE LA FORMACIÓ
3. CONTINGUTS ESPECÍFICS
 - A) CONTINGUTS TEÒRICS
 - B) CONTINGUTS PRÀCTICS
 - a. Tècniques Diagnòstiques
 - b. Tècniques terapèutiques
4. ROTACIONS
5. OBJECTIUS ESPECÍFICS OPERATIUS / ACTIVITATS PER ANY DE RESIDÈNCIA
 - Objectius Específics
 - Sessions del Servei de Dermatologia

_ PRIMER ANY DE FORMACIÓ (R-1)_

Objectius:

1. Coneixements (Generals).
2. Habilitats (Generals).
3. Actituds amb els pacients.
4. Activitats (Generals)
 1. Assistèncials.
 2. Científiques.

ROTACIONS ESPECÍFIQUES (R-1)

1- MEDICINA INTERNA

Coneixements

Habilitats

2- MALALTIES INFECCIOSES

Coneixements

Habilitats

3- ANATOMIA PATOLOGICA

Coneixements

Habilitats

4- LABORATORI DE CITOGENÈTICA Y BIOLOGIA MOLECULAR

5- MALALTIES DE TRANSMISSIÓ SEXUAL

Coneixements

Habilitats

6- CIRURGIA

Coneixements

Habilitats

7- MICOLOGIA MÈDICA

Coneixements

Habilitats

VALORACIÓ ESPECIFICA DELS CONEIXEMENTS (1er any)

SEGON ANY DE FORMACIÓ

Objectius

1. Coneixements. (Veure Annex I: Temari R-2)
2. Habilitats.
3. Actituds amb els pacients.
4. Activitats
 1. Assistèncials .
 2. Científiques .

VALORACIÓ ESPECIFICA DELS CONEIXEMENTS (2on any)

TERCER ANY DE FORMACIÓ

Objectius

1. Coneixements. (Veure Annex I: Temari R-3)

2. Habilitats.
3. Actituds amb els pacients.
4. Activitats
 1. Assistèncials .
 2. Científiques

VALORACIÓ ESPECÍFICA DELS CONEIXEMENTS (3er any)

QUART ANY DE FORMACIÓ

Objectius

1. Coneixements. (Veure Annex I: Temari R-3)
2. Habilitats.
3. Actituds amb els pacients.
4. Activitats
 1. Assistèncials.
 2. Científiques.

VALORACIÓ ESPECÍFICA DEL PROGRAMA PER PART DEL RESIDENT (4rt any)

ANNEX I- CONTINGUT TEÒRIC I TEMÀTIC DE L'ESPECIALITAT

ANNEX II- ACTIVITAT QUIRURGICA (Coneixements i Habilitats en finalitzar la Residència)

ANNEX III- FONS BIBLIOGRÀFIQUES. BIBLIOTEQUES.

- I- BIBLIOTECA DEL SERVEI
 - II- BIBLIOTECA GENERAL (UDIMAS)
 - III- BIBLIOTECA UPF (Bàsiques)
- REVISTES DE L'ESPECIALITAT

ANNEX IV- LLIBRES

- LLIBRES RECOMANATS
- BIBLIOGRAFIA PER ANYS

ANNEX V- WEBS RECOMANADES

INTRODUCCIÓ

La Dermatologia és una especialitat mèdico-quirúrgica que s'ocupa del coneixement de la pell humana i de les malalties que de forma primària o secundàriament l'afecten, així com dels diferents mètodes per a la seva prevenció i per a la preservació o la recuperació de la normalitat cutània.

La Dermatologia, com a objecte d'especialització dins de la Medicina, implica amb freqüència una important complexitat respecte a la clínica dermatològica, que sol precisar d'una dedicació específica junt amb un ampli coneixement mèdic general. Aquesta complexitat es veu reforçada per la necessitat, en moltes ocasions, de complementar una imatge clínica amb una correlació amb la morfologia microscòpica. Això fa que els coneixements en dermatopatologia constitueixin un aspecte fonamental dins d'una formació dermatològica integral. A la pràctica dermatològica, la biòpsia cutània representa una eina diagnòstica bàsica i rutinària, i la seva interpretació exigeix un domini no tan sols de la morfologia microscòpica, sinó també, i de forma primària, de la clínica. Altres tècniques fonamentals en el coneixement dermatològic inclouen les diferents tècniques d'immunodermatologia (immunofluorescència directa, immunofluorescència indirecta, immunoperoxidasa), útils en el diagnòstic de diferents patologies autoimmunes cutànies (malalties ampul·loses) i tumorals.

La Dermatologia també inclou el coneixement i la utilització de tècniques terapèutiques especials, tals com les de tractament farmacològic tòpic, l'aplicació de determinats mètodes de fisioteràpia especialment dissenyats per a la pràctica dermatològica (crioteràpia, fototeràpia, radiacions ionitzants de baixa penetrància, etc.) i, diferents tècniques i mètodes quirúrgics de complexitat variable (cirurgia dermatològica i cirurgia microgràfica)

La Dermatologia pot definir-se com «una òrgano-especialitat mèdico-quirúrgica que inclou la pell, annexes cutanis, mucoses dermo-papilars i tota la configuració externa relacionada». Per altra banda, les malalties venèries o malalties de transmissió sexual formen part integral del àrea d'actuació de la Dermatologia. Inclou també, com a reflex de l'intima relació amb el coneixement mèdic general una sèrie de superespecialitats en relació a la immunologia i l'al·lèrgia (immunodermatologia clínica, dermatitis al·lèrgica de contacte, fotobiologia), a la microbiologia (micologia mèdica), a la genètica (genodermatosi), la cito i histopatologia (dermatologia), a la pediatria (dermatologia pediàtrica), a la farmacologia, i evidentment amb la medicina interna i la patologia quirúrgica (dermatologia quirúrgica).

És evident que la Dermatologia Mèdico-quirúrgica i Venereologia té amb altres especialitats àrees frontereres, en les que els seus camps respectius es superposen o coincideixen. Però això no és un fenomen específic de la Dermatologia, sinó de totes les especialitats de la Medicina, és un fet inevitable i necessari, ja que la parcel·lació del coneixement mèdic no pot trencar la seva coherència, ni desvincular per complet unes parcel·les de les altres.

Existeix un programa comú de formació en Dermatologia dins les diferents Institucions acreditades, adaptat en cada cas. El següent programa és simplement una adaptació del Programa General de Formació proposat per l'Acadèmia Espanyola de Dermatologia i Venereologia, però adaptat a les característiques de la nostra institució.

OBJECTIUS GENERALS DE LA FORMACIÓ

El programa de formació té com a objectiu aconseguir metges que assoleixin un nivell suficient de coneixements per a exercir de forma responsable i adequada l'especialitat en els diferents serveis de salut. Es donarà així una resposta a les necessitats d'assistència, que cada dia són demanades per la societat amb major exigència. Per a arribar a aquests objectius, el metge en període formatiu necessita d'un programa que li permeti desenvolupar satisfactòriament l'aprenentatge de l'especialitat.

El resident, en finalitzar el període de formació, no només ha d'haver adquirit uns coneixements suficients que permetin plantejar una dinàmica diagnòstica clínica i dominar una sèrie de tècniques específiques de l'especialitat, sinó també haver adquirit experiència terapèutica dermatològica mèdica (tòpica i sistèmica) i quirúrgica. Ha d'adquirir experiència en el maneig del pacient amb dermatologia cutània complexa de un Hospital Universitari (Oncologia cutània, ingressos hospitalaris, hospital de dia, etc.). Malgrat tot, el resident no ha de tenir una formació exclusiva de la patologia cutània greu, sinó que ha d'adquirir experiència en el maneig terapèutic de la patologia cutània freqüent, que molt probablement serà molt prevalent al llarg de la seva vida professional. Ha de conèixer i dominar les diferents exploracions complementàries diagnòstiques i terapèutiques (fototeràpia, laserteràpia, crioteràpia, dermatoscopia, proves epicutànies, proves de fotobiologia, etc.)

S'ha d'oferir la possibilitat al resident en formació d'introduir-se en diferents Tècniques bàsiques de recerca dermatològica (biologia molecular, immunodermatologia, recerca) i d'incorporar-se a les línies de recerca establertes al Servei, oferint la possibilitat de realitzar formació específica dins el camp de la recerca durant -i probablement (en forma de beques) en finalitzar- el període de residència.

La residència ha d'assentar les bases per futures sub-especialitzacions que en un futur no llunyà, ben segur tindran un caràcter oficial:

- Dermatopatologia
- Immunodermatologia i Al·lèrgia cutània
- Cirurgia Dermatològica i Cirurgia de Mohs
- Fotobiologia
- Dermatologia Pediàtrica
- Malalties de Transmissió Sexual

També ha de facilitar la interacció amb altres Serveis, acudir a Reunions, Congressos i Simposis de Formació.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

El contingut de la «Dermatologia Médico-Quirúrgica y Venereologia» es troba reflectit d'una manera general en l'apartat de definició de l'especialitat i camp d'acció. Suficientment indicativa d'aquest contingut és també la pròpia designació oficial d'aquesta especialitat, establerta pel Ministeri d'Educació i Ciència en virtut del Decret 2410/1962 i ratificada per el Reial Decret 2015/1978, de 15 de Juliol, i el Reial Decret 12711984, de l'11 de Gener, actualment en vigor.

A) CONTINGUTS TEÒRICS

El contingut del programa teòric està constituït pels coneixements doctrinals que són propis de l'especialitat. (Annex I)

B) CONTINGUTS PRÀCTICS

El contingut pràctic de l'especialitat el formen els coneixements i les habilitats necessàries per a efectuar un diagnòstic correcte i un tractament de la gran majoria de les lesions cutànies, incloent la utilització de les tècniques diagnòstiques i terapèutiques utilitzades a la especialitat.

- Tècniques Diagnòstiques

A.1- Història clínica dermatològica

A.2- Examen directe (KOH, Tzank, Muller, camp fosc)

A.3- Examen Llum de Wood

A.3- Dermatoscopia

A.4- Mole-max -Docu-max

A.5- Biòpsia cutània en punch

A.6- Biòpsia cutània en fus

A.8- Proves Fotobiologia (foto-test, fotopatch-test)

A.7- Proves Epicutànies (patch test)

A.9- Prick Test

A.10- Test del sèrum autòleg

A.11- ROAT

A.12- Tècniques no invasives (TEWL; sebometria, corneometria)

B- Tècniques terapèutiques

B.1- Cirurgia Dermatològica (Veure Annex II)

B.2- Electrodissecció i curetatge

B.3- Crioteràpia

B.4- Laserteràpia

B.5- Fototeràpia (corporal, mans i peus, làser)

B.6- Fototeràpia UVB (TL01)

B.7- Teràpia Fotodinàmica

B.8- Cirurgia Microgràfica

ROTACIONS

Es considera que un coneixement de la Medicina Interna i de la Cirurgia és un pilar fonamental on situar el coneixement dermatològic. El període rotatori en aquests dos Serveis vénen determinats com a un termini mínim de 6 mesos i màxim d'1 any. També es considera imprescindible, per a una completa formació del metge, la realització de guàrdies hospitalàries adscrit al Servei de Medicina Interna durant un període de 2 anys (R1 i R2).

Es considera important que les rotacions serveixin per a adquirir coneixements específics de diverses branques de l'especialitat. Per aquest motiu es realitzen rotacions a un Centre de Malalties de Transmissió Sexual (Drassanes) durant 1 mes, i en un Servei de Referència de Micologia (1 mes). També resulta fonamental que el resident conegui les tècniques bàsiques d'Anatomia Patològica i Biologia Molecular. Les rotacions (que poden variar d'ordre segons les possibilitats) prèvies a la incorporació definitiva al Servei de Dermatologia són les següents:

ROTACIONS R1 DERMATOLOGIA

INICI: JUNY (R-1)

A- Servei de MEDICINA INTERNA I MALALTIES INFECCIOSES (3+3 mesos: 6 mesos): Juny-Desembre

B- Unitat de MALALTIES DE TRANSMISSIÓ SEXUAL (Drassanes): 1 mes - Gener

C- Laboratori MICOLOGIA-MICOLOGIA MÈDICA (IMIM): 1 mes - Febrer

D- Servei d'ANATOMIA PATOLÒGICA/BIOLOGIA MOLECULAR (1.5m+1.5m: 3 mesos): Març-Juny

E- Servei CIRURGIA/CIRURGIA PLÀSTICA/MAXIL·LO_FACIAL: 3 mesos: Juliol-Setembre

TEMPS TOTAL ROTACIONS: 14 mesos

FI ROTACIONS EXTERNES: 1 OCTUBRE (R-2)

Cada rotació té les seves corresponents valoracions d'objectius i aptituds, aprovades pels Serveis de destí.

OBJECTIUS ESPECÍFICS OPERATIUS

Per a aconseguir l'aprenentatge de l'especialitat s'estableixen en el programa uns objectius a aconseguir en cada any de formació del metge, i la sistemàtica per a aconseguir-los. Malgrat això, cal assenyalar que el metge en formació ha de ser el primer interessat en la seva pròpia formació, sota la direcció del Servei que aporta la estructura assistencial, docent i de recerca, i el personal amb vocació docent.

A) OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Estudi formal de la Dermatologia,

Mitjançant la utilització de les Revistes (Annex III) i els llibres (Annex IV) recomanats segons el nivell de coneixement del metge en formació. S'incorpora a títol orientatiu per als Residents un Core-Curriculum o Temes teòrics que inclou l'Especialitat de Dermatologia Mèdico-Quirúrgica i Venereologia (Annex I)

Tot això ha de permetre que al final del període de Formació el metge tingui un coneixement suficient sobre l'especialitat en el seu conjunt i que impliqui un coneixement dermatològic global.

- Ensenyament Clínic de la Dermatologia Mèdico-Quirúrgica i Venereologia

El seguiment i la participació de les activitats diàries del Servei (Sessions) i la pràctica assistencial (ambulatoria i dels pacients ingressats) ha de facilitar l'adquisició d'actituds pràctiques i de responsabilitat en la tasca assistencial dermatològica.

Es considera que determinats aspectes de l'especialitat hauran de desenvolupar-se al llarg dels tres últims anys de forma específica, ininterrompuda i relacionada. Fonamentalment seran els següents:

1. Dermatopatologia.
2. Immunodermatologia.
3. Cirurgia de Mohs i terapèutica física dermatològica.
4. Venereologia (ETS).
5. Biologia Molecular Aplicada a la Dermatologia

- Estudi crític dels pacients de la clínica, i assistència diària i la participació en les activitats docents, (sessions) programats en el Servei.

B) SESSIONS DEL SERVEI DE DERMATOLOGIA

Sessions. Horari: de 8.00 a 9.00 hores i de 13.00 a 14.00 hores

A- Sessió matinal diària (de 8.00 a 9.00 hores) (excepte dimarts) .

Tindrà una estructura estable durant quatre dies a la setmana, mentre que l'altre dia es dedicarà a una sessió de caràcter més irregular pel que fa a la seva estructura.

Cada dia de la setmana tindrà assignada una sessió concreta:

- Sessió iconogràfica (Dilluns) . Es projecten totes les fotografies fetes durant els últims set dies, i cada adjunt responsable discuteix la problemàtica de cada cas.
- Sessió bibliogràfica (Dimecres). Cada membre de l'equip mèdic tindrà assignada una revista dermatològica o de medicina en general. Exposarà i discutirà amb caràcter crític un grup d'articles seleccionats.
- Sessió intrahospitalària (Dijous) . Temes monogràfics d'àmbit general de la medicina. Es dissenyarà un programa en el qual diferents especialistes no dermatòlegs de l'hospital discutiran sobre temes científics actuals d'altres especialitats amb més o menys relació amb la dermatologia. Els temes se centraran en aspectes de ciència bàsica o bé en discussions de temes clínics per part d'especialistes altament qualificats de l'Hospital. L'objectiu d'aquestes sessions és la formació mèdica continuada tant dels residents com dels membres de la plantilla del Servei.
- Sessió de Projectes (Divendres). Per tal de garantir una millor coordinació i un coneixement de tots el membres del Servei de les seves activitats, es presentaran projectes, es discutiran els projectes futurs de recerca, els assaigs clínics, es comentarà el resultat d'estudis, les publicacions pendents de sotmetre a revistes, etc.). Exposició de les comunicacions a congressos presentades per membres del Servei.

B- Sessions migdia (de 13.00 a 14.00 hores) (Dimarts i Dijous)

- Sessió Dermatopatologia (Dimarts). Sessió conjunta amb el Servei de Patologia. Es discutiran les biòpsies practicades al Servei en l'última setmana, els casos amb una discorrelació clínico-patològica, problemàtics o d'especial interès. Es discutiran les troballes histopatològiques, el diagnòstic diferencial i la sospita diagnòstica. Les sessions seran dirigides per dos facultatius adjunts del Servei d'Anatomia Patològica.
- Sessió clínica (casos clínics) (Dijous). Constitueix la sessió més participativa del Servei. La supervisa i dirigeix el cap del Servei. Es donen a conèixer malalts seleccionats per presentar processos poc freqüents o bé perquè plantegen dificultats diagnòstiques i/o terapèutiques. L'adjunt responsable o el resident presenten el cas i se n'inicia la discussió. Es revisa el diagnòstic diferencial clínic, l'actitud diagnòstica terapèutica, etc.

C- Altres sessions :

- Sessió de processos limfoproliferatius cutanis (mensual). De forma coordinada amb el serveis d'Anatomia Patològica i d'Hematologia. Discussió de casos de característiques clíniques, d'imatge histopatològica, de troballes immunohistoquímiques de cinc casos seleccionats.

PRIMER ANY DE FORMACIÓ (R-1)

Objectius

1. Coneixements (Generals).

- Coneixement de l'estructura física de l'hospital, ubicació dels diferents Serveis i les seves característiques.
- Adquirir els coneixements suficients per a establir les bases que permetin desenvolupar una assistència d'urgències generals del hospital.
- Sol·licitar els exàmens complementaris per l'estudi del malalt, ajustar-los en cada cas particular i amb coneixement real dels períodes de lliurament i de la relació interès de la informació rebuda/ cost del examen.
- Coneixement de l'anatomia, histologia, bioquímica i fisiologia de la pell sana.
- Aprenentatge de les tècniques bàsiques d'exploració cutània necessàries per al diagnòstic de les malalties cutànies.

2. Habilitats (Generals).

- Familiaritzar-se amb l'organització assistencial de l'hospital, els seus diversos Serveis, biblioteca, etc., així com conèixer els mètodes diagnòstics i terapèutics de què disposa aquest.
- Confeccionar històries clíniques amb la metodologia pròpia de la unitat on es trobi i efectuar una exploració clínica completa.
- Familiaritzar-se amb l'exploració cutània, lesions clíniques elementals i descripció de les manifestacions cutànies de les dermatitis més freqüents.
- Aprenentatge de les tècniques bàsiques de laboratori necessàries per al diagnòstic de les malalties cutànies.
- Aprendre el maneig de les diferents fonts bibliogràfiques, incloent aquelles de suport informàtic (Veure Annex VI).

3. Actituds amb els pacients.

- Aprendre a recollir la informació que el malalt aporta, sabent separar allò fonamental d'allò accessori.
- Aprendre a informar els pacients i/o els seus familiars en relació amb el procés que el malalt pateix.

4. Activitats (Generals)

1. Assistèncials.

Durant el període rotatori seguirà les indicacions de les Unitats on es trobi. Elaboració d'històries clíniques, assistència a la consulta externa, participació en les guàrdies d'urgències de l'hospital adscrit a Medicina Interna, etc.

2. Científiques.

En finalitzar el primer any de formació, el metge ha d'iniciar les activitats acadèmiques sota la supervisió dels metges adjunts del Servei, amb la preparació de Seminaris monogràfics del Servei, Sessions bibliogràfiques corresponents, casos clínics per a presentar en les sessions formals de les de les acadèmies científiques (a partir del 2n any). Concretament durant el primer any haurà d'ocupar-se de:

- a) Assistència als seminaris i sessions clíniques de l'hospital, i especialment de les programades per a metges Residents.
- b) Assistència i participació en els seminaris i sessions que es programin en l'Unitat o Servei on es trobi en cada moment.
- c) Ajudar en la preparació de comunicacions amb el personal de l'Unitat on es trobi.
- d) Assumir la responsabilitat de l'estudi de coneixements teòrics, segons les indicacions del tutor.

ROTACIONS ESPECÍFIQUES (R-1)

1- MEDICINA INTERNA

Coneixements

- Confecció de l'anamnesi i exploració física general del malalt afecte de patologia sistèmica mèdica.
- Exploració de la semiologia dermatològica a la patologia sistèmica mèdica.
- Coneixement de les manifestacions o complicacions extracutànies del malalt dermatològic greu.
- Coneixement de les proves complementàries tant bàsiques com específiques i valoració de la seva rendibilitat en el maneig del pacient amb patologia mèdica general.
- Coneixement de terapèutica mèdica bàsica del malalt afecte d'una patologia mèdica així com de la potencial toxicitat o complicacions d'aquesta.

Habilitats

- Maneig clínic en el pacient de patologia mèdica general. Habilitats en l'obtenció d'informació dels pacients, així com en la subministrada a familiars.
- Habilitat en la determinació d'actituds terapèutiques i maneig dels tractaments mèdics en el malalt sistèmic greu.
- Maneig del malalt general greu-agut mitjançant la realització de guàrdies hospitalàries adscrit al Servei de Medicina Interna durant el període de rotació.

- Familiaritzar-se amb l'organització assistencial de l'hospital, dels seus diferents Serveis, biblioteca... així com amb el coneixement de les mesures diagnòstiques i terapèutiques que pot oferir la seva infraestructura de laboratori i tecnologia.
- Aprendre a observar i descriure allò observat en pacients amb dermopaties greus. Familiaritzar-se en el maneig del pacients ingressats a l'Hospital amb dermopaties greus.

2- MALALTIES INFECCIOSES

Coneixements

- Confecció de l'anamnesi i exploració física general del malalt afecte de patologia infecciosa.
- Exploració de la semiologia dermatològica a la patologia infecciosa sistèmica.
- Coneixement de les manifestacions o complicacions extracutànies del malalt afecte d'un procés infecció dermatològic greu.
- Coneixement de tècniques complementàries de laboratori microbiològiques i valoració de la seva rendibilitat en el maneig del malalt amb patologia infecciosa.
- Coneixement de la terapèutica antiinfecciosa bàsica així com de la toxicitat, interaccions o complicacions d'aquesta.

Habilitats

- Maneig clínic i d'exploracions complementàries del malalt amb patologia infecciosa.
- Habilitat en la determinació d'actituds terapèutiques i maneig dels tractaments antiinfecciosos.

3- ANATOMIA PATOLOGICA

Coneixements

- Coneixement de les tècniques histopatològiques i immunopatològiques bàsiques aplicades a l'estudi de les mostres de biòpsies cutànies de malalts dermatològics.
- Introducció i familiarització a la Patologia general. Processament de mostres. Dermatopatologia bàsica. Tècniques immunohistoquímiques.
- Coneixement de les lesions elementals histològiques (patrons inflamatoris, lesions pigmentades, etc...) i patrons bàsics.
- Assistència i participació a les activitats docents (Seminaris, Sessions, etc.) del Servei de Patologia.

Habilitats

- Una introducció a la Dermatopatologia resulta un punt essencial per a la formació posterior del Dermatòleg. Resulta fonamental adquirir la capacitat d'establir una

correlació clínicopatològica i familiaritzar-se en les característiques morfològiques microscòpiques de les diferents dermatosis inflamatòries i tumorals.

- Familiaritzar-se amb l'organització del Servei i adquirir les bases del coneixement de les mesures diagnòstiques que pot oferir la infraestructura i la tecnologia de laboratori.

4- LABORATORI DE CITOGENÈTICA I BIOLOGIA MOLECULAR

- Coneixement de la tecnologia bàsica emprada en l'estudi genètic i molecular

- Coneixement del maneig i processament de les mostres de biòpsies cutànies per aconseguir-ne una apropiada rendibilitat.

- Valoració de les habilitats en l'aplicació d'aquestes tècniques d'estudi i diagnòstic a la patologia cutània, principalment tumoral.

5- MALALTIES DE TRANSMISSIÓ SEXUAL

Coneixements

- Confecció de l'anamnesi i exploració física general del pacient afecte d'una MTS.

- Exploració de la semiologia dermatològica en la patologia infecciosa MTS.

- Coneixement de les manifestacions o complicacions extracutànies del malalt amb una malaltia infecciosa de transmissió sexual.

- Coneixement de les tècniques complementàries de laboratori microbiològiques i establir una valoració de la seva rendibilitat en el maneig del malalt amb MTS.

- Coneixement de la terapèutica antiinfecciosa bàsica així com de la seva toxicitat, interaccions o complicacions.

Habilitats

- Maneig clínic i de les exploracions complementàries en el malalt de patologia MTS.

- Habilitat en la determinació d'actituds terapèutiques i maneig dels tractaments antiinfecciosos.

- Control epidemiològic de les MTS (estudi de la parella, família...)

- Habilitats en el maneig psicosocial del malalt de MTS, així com del seu entorn familiar.

6- CIRURGIA

Rotació pel Servei de Cirurgia General amb dedicació particular a la Cirurgia Plàstica i Cirurgia Màxillo-Facial. També es completa la formació quirúrgica amb rotació específica per l'adjunt del Servei dedicat a Cirurgia Dermatològica i Cirurgia de Mohs (microgràfica).

Coneixements

- Coneixement de les tècniques quirúrgiques bàsiques de cirurgia dermatològica.
- Coneixement de les complicacions post-quirúrgiques de cirurgia dermatològica
- Coneixement de les mesures d'asèpsia que corresponen a cada tipus de cirurgia dermatològica.

Habilitats

- Aprenentatge de les diferents tècniques i mètodes d'obtenció de mostres dermatològiques (biòpsies) que aporten millor rendibilitat en el diagnòstic.

SEGON ANY DE FORMACIÓ (R-2)

Objectius

1. Coneixements. (Veure Annex I: Temari R-2)

- a) Reconèixer les dermatosis més freqüents amb les seves variants clíniques, evolució natural i pronòstic.
- b) Coneixements de terapèutica cutània bàsica. Raons per les quals s'utilitza un tipus de medicació diferent en fases evolutives del mateix procés.
- c) Coneixements teòrics bàsics de cirurgia dermatològica i els fonaments de les seves tècniques elementals.
- d) Conèixer les particularitats biològiques dels diferents agents causants de les infeccions cutànies. Conèixer les tècniques microbiològiques i serològiques més comuns utilitzades per al diagnòstic de les malalties cutànies.
- e) Dermatosis freqüents en la Infància. Genodermatosi. Dermatologia Pediàtrica
- f) Adquisició de coneixements en Immunodermatologia Clínica: Al·lèrgia per contacte, teoria i pràctica del patch-test i foto-patch test. Valoració dels resultats. Enquesta clínica en dermopaties laborals. Dermatitis irritativa. Urticària. Proves de Provocació. Test de sèrum autòleg.
- g) Adquisició de coneixements en Fotobiologia Clínica: Fototoxia, fotoal·lèrgia. Proves fotolumíniques. Fototeràpia.
- h) Introducció progressiva a la Dermatopatologia. Patrons histològics.
- i) Formulació a Dermatologia. Dermatologia i Imatge. Fotografia Dermatològica

2. Habilitats.

- a) Confecció d'històries clíniques, realitzant exploracions i plantejant el diagnòstic diferencial.

- b) Confecció d'històries especialitzades de la clínica de contacte, amb coneixement de la dermatologia laboral.
- c) Metodologia, realització i interpretació de les proves del pegat, fototest, fotopatch test, ROAT, Prick test. Tècniques no invasives en Dermatologia. Prova sèrum autòleg
- d) Tècniques de Fototeràpia: PUVA, UVA. PUVA mans i peus. Laserteràpia.
- e) Pràctica biòpsies cutànies i procediments quirúrgics i fisioteràpics menors.
- f) Introducció a la interpretació de la Dermatoscopia

3. Actituds amb els pacients.

- a) Saber explicar al pacient el significat de la malaltia i el tractament a realitzar, per a aconseguir una col·laboració terapèutica satisfactòria.
- b) Instrucció als malalts de les terapèutiques més freqüents. Forma de realitzar-les.

4. Activitats

1. Assistèncials.

- a) Participació en les guàrdies de l'Hospital (Medicina Interna)
- b) Rotació per l'Unitat de Immunodermatologia Clínica (Al·lèrgia Cutània i Proves Epicutànies)
- c) Rotació per l'Unitat de Fototeràpia i Laserteràpia
- d) Rotació Dispensari Genodermatosi i Dermatologia Pediàtrica
- e) Control pacients Hospitalitzats (suport a l'R-3) i de les Consultes intrahospitalàries (suport adjunt responsable i R-4)

2. Científiques.

- a) Assumir la responsabilitat de l'estudi dels coneixements teòrics, segons el programa.
- b) Encarregat de la codificació de l'arxiu fotogràfic; organització de les sessions iconogràfiques; elaboració d'històries clíniques.
- c) Participar en les Sessions Bibliogràfiques (Revisant de forma rotatòria amb els altres membres del Staff les Revistes assignades)
- d) Preparació i presentació de casos clínics a Reunions regionals i/o nacionals.
- e) Col·laboració en les publicacions del Servei.
- f) Assistir a Congressos i Cursos Nacionals i Internacionals de l'Especialitat.

VALORACIÓ ESPECÍFICA DELS CONEIXEMENTS (2n any)

En finalitzar el segon any (i de forma similar cada any de la residència) es realitzarà una prova teòrico-pràctica (interna del Servei) per tal de valorar la progressió de coneixements, actituds i habilitats (Tipus test i casos clínics).

- Aprenentatge de tècniques quirúrgiques bàsiques (extirpació i tècniques de tancament i sutura) de cirurgia menor ambulatoria dermatològica.
- Aprenentatge en la indicació i aplicació de tècniques quirúrgiques i no quirúrgiques del pacient dermatològic.
- Ajudar a la realització de cirurgia menor dermatològica.

7- MICOLOGIA MÈDICA

Coneixements

- Familiaritzar-se en la dinàmica d'un laboratori de micologia (obtenció de mostres, microcultius, diagnòstic macroscòpic, anti-micogrames, etc.)
- Coneixement de tècniques complementàries del laboratori micològiques (cultius, examen directe, immunofluorescència...) aplicades a la patologia infecciosa dermatològica.

Habilitats

- Maneig apropiat de l'obtenció de mostres dermatològiques més rentables segons el tipus de patologia infecciosa estudiada.
- Maneig de les exploracions complementàries micològiques aplicades a la dermatologia.

VALORACIÓ ESPECÍFICA DELS CONEIXEMENTS (1r any)

En finalitzar el primer any (i de forma similar cada any de la residència) es realitzarà una Prova teòrico-pràctica (interna del Servei) per tal de valorar la progressió de coneixements, actituds i habilitats (Tipus test i casos clínics). Els resultats d'aquesta prova només tindran un valor orientatiu i poden il·lustrar les mancances i punts forts de la experiència adquirida durant l'any de formació.

A partir del segon any (als 14 mesos de l'inici de la Residència), durant els 20 mesos següents s'inicien rotacions amb cada un dels (5) membres del Staff del Servei. Les rotacions són d'un període aproximat de 4 mesos. Això permet integrar-se i adquirir coneixements teòrico-pràctics de les diferents exploracions complementàries i terapèutiques de què disposa el Servei.

SEGON ANY DE FORMACIÓ (R-2)

Objectius

1. Coneixements. (Veure Annex I: Temari R-2)

- a) Reconèixer les dermatosis més freqüents amb les seves variants clíniques, evolució natural i pronòstic.
- b) Coneixements de terapèutica cutània bàsica. Raons per les quals s'utilitza un tipus de medicació diferent en fases evolutives del mateix procés.
- c) Coneixements teòrics bàsics de cirurgia dermatològica i els fonaments de les seves tècniques elementals.
- d) Conèixer les particularitats biològiques dels diferents agents causants de les infeccions cutànies. Conèixer les tècniques microbiològiques i serològiques més comuns utilitzades per al diagnòstic de les malalties cutànies.
- e) Dermatosis freqüents en la Infància. Genodermatosi. Dermatologia Pediàtrica
- f) Adquisició de coneixements en Immunodermatologia Clínica: Al·lèrgia per contacte, teoria i pràctica del patch-test i foto-patch test. Valoració dels resultats. Enquesta clínica en dermopaties laborals. Dermatitis irritativa. Urticària. Proves de Provocació. Test de sèrum autòleg.
- g) Adquisició de coneixements en Fotobiologia Clínica: Fototoxia, fotoal·lèrgia. Proves fotolumíniques. Fototeràpia.
- h) Introducció progressiva a la Dermatopatologia. Patrons histològics.
- i) Formulació a Dermatologia. Dermatologia i Imatge. Fotografia Dermatològica

2. Habilitats.

- a) Confecció d'històries clíniques, realitzant exploracions i plantejant el diagnòstic diferencial.
- b) Confecció d'històries especialitzades de la clínica de contacte, amb coneixement de la dermatologia laboral.
- c) Metodologia, realització i interpretació de les proves del pegat, fototest, fotopatch test, ROAT, Prick test. Tècniques no invasives en Dermatologia. Prova sèrum autòleg
- d) Tècniques de Fototeràpia: PUVA, UVA. PUVA mans i peus. Laserteràpia.
- e) Pràctica biòpsies cutànies i procediments quirúrgics i fisioteràpics menors.
- f) Introducció a la interpretació de la Dermatoscopia

3. Actituds amb els pacients.

- a) Saber explicar al pacient el significat de la malaltia i el tractament a realitzar, per aconseguir una col·laboració terapèutica satisfactòria.

b) Instrucció als malalts de les terapèutiques més freqüents. Forma de realitzar-les.

4. Activitats

1. Assistèncials.

- a) Participació en les guàrdies de l'Hospital (Medicina Interna)
- b) Rotació per l'Unitat de Immunodermatologia Clínica (Al·lèrgia Cutània i Proves Epicutànies)
- c) Rotació per l'Unitat de Fototeràpia i Laserteràpia
- d) Rotació Dispensari Genodermatosi i Dermatologia Pediàtrica
- e) Control pacients Hospitalitzats (suport a l'R-3) i de les Consultes intrahospitalàries (suport adjunt responsable i R-4)

2. Científiques.

- a) Assumir la responsabilitat de l'estudi dels coneixements teòrics, segons el programa.
- b) Encarregat de la codificació de l'arxiu fotogràfic; organització de les sessions iconogràfiques; elaboració d'històries clíniques.
- c) Participar en les Sessions Bibliogràfiques (Revisant de forma rotatòria amb els altres membres del Staff les Revistes assignades)
- d) Preparació i presentació de casos clínics a Reunions regionals i/o nacionals.
- e) Col·laboració en les publicacions del Servei.
- f) Assistir a Congressos i Cursos Nacionals i Internacionals de l'Especialitat.

VALORACIÓ ESPECÍFICA DELS CONEIXEMENTS (2n any)

En finalitzar el segon any (i de forma similar cada any de la residència) es realitzarà una prova teòrico-pràctica (interna del Servei) per tal de valorar la progressió de coneixements, actituds i habilitats (Tipus test i casos clínics).

TERCER ANY DE FORMACIÓ (R-3)

Objectius

1. Coneixements. (Veure Annex I: Temari R-3)

- a) Aprendre a elaborar judicis diagnòstics i plantejar diagnòstics diferencials, establir el diagnòstic final i procedir a un adequat tractament de les dermatosis més freqüents.
- b) Coneixements d'Hemato-Oncologia cutània i de les seves tècniques diagnòstiques i terapèutiques.
- c) Coneixements epidemiològics, bacteriològics i clínics de la malaltia de Hansen. Tècniques d'exploració.
- d) Estudi de les manifestacions cutànies de malalties sistèmiques.
- e) Dermatopatologia nivell mig. Histopatologia dels tumors cutanis benignes i malignes.
- f) Adquirir les bases de tècniques diagnòstiques i de Recerca dermatològica especials.
- g) Perfeccionament de les tècniques quirúrgiques més complexes. Cirurgia microgràfica. Indicacions.
- h) Processos limfoproliferatius cutanis. Melanoma Maligne. Lesions pigmentades.
- i) Dermatoscopia nivell mig.

2. Habilitats.

- a) Resolució de casos clínics simples en la policlínica dermatològica.
- b) Saber utilitzar les tècniques diagnòstiques i de tractament a oncologia cutània.
- c) Tècniques d'estudi de les MTS. Metodologia. Valor diagnòstic
- d) Cirurgia Dermatològica nivell mig-avançat. Introducció cirurgia Microgràfica.
- e) Tècniques d'exploració del pacient amb manifestacions cutànies de les connectivopaties. Malaltia de Hansen.
- f) Investigació epidemiològica en Dermatologia. Estadística.

3. Actituds amb els pacients.

- a) Actitud con el malalt hemato-oncològic. Melanoma maligne. Càncer cutani no melanoma. Limfomes cutanis. Sarcoma de Kaposi.
- b) Informació als pacients amb MTS. Cerca de contactes.

c) Informació als pacients amb malalties del teixit connectiu. Vasculitis. Malaltia de Hansen.

4. Activitats

1. Assistencials.

- Continuar adscrit a la policlínica dermatològica i/o al àrea d'hospitalització.
- Rotació per Dispensari de Limfomes cutanis.
- Rotació per Unitat de Càncer cutani.
- Rotació Cirurgia Dermatologia i Cirurgia microgràfica
- Participació Comitè Tumors Cutanis
- Possibilitat de realitzar un curset teòrico-pràctic de leprologia.
- Control i responsable pacients Hospitalitzats al Servei (conjuntament amb l'adjunt responsable) i participa de les Consultes intrahospitalàries (suport adjunt responsable i R-4)

2. Científiques.

- Assumir la responsabilitat de l'estudi de coneixements teòrics, segons les indicacions del tutor.
- Presentació de pacients a les sessions clíniques supervisades per un facultatiu adjunt.
- Participació activa a totes les activitats del Servei.
- Elaboració d'un projecte integrat dins les línies de recerca.
- Elaborar comunicacions per a la seva presentació en reunions i congressos.
- Col·laborar en l'elaboració de treballs, revisions de casuística, etc.
- Elaborar publicacions de casos clínics.
- Revisió dels casos interessants de las preparacions de dermatopatologia i comentar-ho posteriorment amb membres de l'staff del Servei.
- Assistir a Congressos i Cursos Nacionals i Internacionals de l'Especialitat.

VALORACIÓ ESPECÍFICA DELS CONEIXEMENTS (3r any)

En finalitzar el tercer any (i de forma similar cada any de la residència) es realitzarà una Prova teòrico-pràctica (interna del Servei) per tal de valorar la progressió de coneixements, actituds i habilitats (Tipus test i casos clínics).

QUART ANY DE FORMACIÓ (R-4)

Objectius

1. Coneixements. (Veure Annex I: Temari R-4)

- a) Posseir els coneixements en grau suficient per a exercir adequadament l'especialitat.
- b) Posseir els coneixements suficients per a diagnosticar les malalties més freqüents des d'un punt de vista de la dermatopatologia.
- c) Coneixements consolidats de les diferents subespecialitats de Dermatologia
- d) Coneixements bàsics i clínics de radioteràpia.
- e) Coneixements fisiopatològics i clínics de tricologia.

2. Habilitats.

- a) Desenvolupar la policlínica dermatològica i resoldre els problemes que s'hi plantegin.
- b) Maneig adequat de tècniques diagnòstiques i terapèutiques dermatològiques.
- c) Utilitzar les tècniques apropiades per l'estudi del cabell i de les seves malalties
- d) Adquirir un hàbit quirúrgic necessari per a poder realitzar l'activitat quirúrgica elemental que es realitza en el Servei
- e) Dermatopatologia de Nivell adequat

3. Actituds amb els pacients.

- a) Adquirir els coneixements i les habilitats suficients per a establir una relació fluida amb els pacients, adquirint els hàbits necessaris per a la correcta aproximació d'aquests, incloent els seus aspectes clínics i terapèutics.

4. Activitats

1. Assistèncials.

- a) Funció assistencial de dispensari similar a la d'un facultatiu adjunt. Consultarà els facultatius adjunts o el cap del Servei en cas de dubtes respecte l'actitud diagnòstica o terapèutica en casos concrets.
- b) Serà un vertader "resident en Cap", que estimularà els altres residents i tindrà una funció assessora de les activitats científiques i assistencials que facin.
- c) Serà responsable de les consultes intrahospitalàries amb la supervisió d'un facultatiu adjunt o cap de Servei.
- d) Serà responsable de la programació de les sessions intrahospitalàries amb la supervisió del coordinador de docència.

e) Activitat quirúrgica pròpia (Controlada per l'adjunt responsable de Cirurgia dermatològica)

f) Fase de consolidació del treball de recerca amb l'objectiu d'elaborar una tesi doctoral.

2. Científiques.

a) Una cop adquirida l'anterior experiència, el metge en formació ha d'establir un programa de recerca, amb la idea d'aspirar al grau de doctor en un futur pròxim del seu període de post-especialització.

b) Elaboració de treballs i col·laborar en el disseny d'estudis i protocols.

c) Assumir la responsabilitat de l'estudi de coneixements teòrics, segons les indicacions del tutor.

La formació i activitats del metge en formació no han de quedar limitades a l'àmbit nacional. La participació i assistència a cursos, programes de formació especialitzada i congressos internacionals és aconsellable que formi part del període formatiu per tal d'establir una visió ampla de l'especialitat que permeti el seu desenvolupament durant els anys següents a la consecució del títol d'especialista.

d) Valorar la possibilitat de sol·licitar un ajut de Recerca per tal de integrar-se en un Projecte de Recerca i la possible prolongació durant 1 any addicional el període de Formació (Recerca) i la relació amb el Servei.

VALORACIÓ ESPECÍFICA DEL PROGRAMA PER PART DEL RESIDENT (4t any)

En finalitzar el quart any es realitzarà una enquesta (interna del Servei) per tal de valorar l'opinió del Resident respecte a la formació rebuda, destacant-ne els punts negatius, positius i aspectes millorables.

ANNEX I. CONTINGUT TEÒRIC I TEMÀTIC DE L'ESPECIALITAT

INTRODUCCIÓ A LA DERMATOLOGIA

- Epidemiologia en Dermatologia. Ecologia. Prevalencia e incidencia de las dermatosis.
- Dermatologia en relación con la Medicina Interna.
- Fundamentos del diagnóstico dermatológico.

BIOLOGIA Y FISIOPATOLOGÍA DE LA PIEL Y MUCOSAS DERMOPAPILARES

- Estructura y desarrollo de la piel y mucosas.
- Biología de la epidermis y sus anejos.
- Biología del melanocito.
- Biología de la dermis.
- Fisiopatología de la piel.
- Correlación, estructura, función y patología de la piel y mucosas.
- Inmunología y Dermatología.

ENFERMEDADES CUTÁNEAS INFECCIOSAS Y PARASITARIAS

- Enfermedades cutáneas por parásitos animales.
- Enfermedades cutáneas producidas por hongos.
- Enfermedades cutáneas bacterianas.
- Tuberculosis cutáneas.
- Lepra.
- Infecciones cutáneas por virus, rickettsias y clamidias.

PROCESOS DE ETIOLOGÍA DESCONOCIDA. GRANDES SÍNDROMES DERMATOLÓGICOS

- Dermatosis por alteraciones de la queratinización. Psoriasis. Enfermedad de Reiter. Dermatitis exfoliativa.
- Enfermedades cutáneas ampollosas. Pustulosis cutáneas esenciales.
- Enfermedades de los anejos epidérmicos.
- Eczemas. Dermatitis atópica. Dermatitis de contacto. Dermatosis ocupacionales.
- Urticaria. Angioedema. Anafilaxia.
- Vasculitis.

- Reacciones cutáneas producidas por drogas.
- Discromías.
- Enfermedades de la dermis y de la unión dermo-epidérmica no ampollosas.
- Liquen plano.
- Enfermedades de la hipodermis. Paniculitis.
- Enfermedades debidas a agentes físicos y químicos.
- Genodermatosis.

PATOLOGÍA DE LAS MUCOSAS DERMOPAPILARES

- Cavidad bucal y labios. Genitales externos. Región perianal.

PATOLOGÍA CUTÁNEO-MUCOSA TUMORAL

- Tumores cutáneo-mucosos benignos y malignos. Precáncer cutáneo.

MANIFESTACIONES CUTÁNEAS EN RELACIÓN CON LA MEDICINA INTERNA

- Lupus eritematoso. Esclerodermia. Dermatomiositis.
- Manifestaciones cutáneas en enfermedades hereditarias, endocrinas y metabólicas.
- Manifestaciones cutáneas en enfermedades que afectan a otros sistemas orgánicos.

TRATAMIENTO DE LAS ENFERMEDADES CUTÁNEO-MUCOSAS

- Terapéutica tópica.
- Terapéutica general en Dermatología.
- Terapéutica física en Dermatología.
- Cirugía dermatológica.

VENEREOLOGÍA

- Sífilis.
- Enfermedades de transmisión sexual producidas por bacterias, virus y clamidias. Síndrome de la inmunodeficiencia adquirida.
- Epidemiología y profilaxis de las enfermedades de transmisión sexual.

ANNEX II- ACTIVITAT QUIRÚRGICA (Coneixements i Habilitats al finalitzar la Residència)

PROGRAMA DE RESIDENTS: ACTIVITAT QUIRÚRGICA

Haurà d'adquirir coneixements teòrics i pràctics en les següents branques de la cirurgia:

1-Cirurgia dermatològica bàsica:

Electrocoagulació i curetatges.

Criocirurgia

Biòpsies cutànies en totes les seves modalitats: punch, escisió fusiforme, shaving.

Anestèsia local

Sutures

Manipulació d'especimen quirúrgic i conservació de mostres.

Antibioteràpia/ profilaxis en cirurgia

Seguiment postoperatori

2-Cirurgia dermatològica avançada:

Biòpsies complexes: regió ocular, genitals, cavitat oral, matriu ungueal

Injerts cutanis

De pell total

Laminars

Haurà d'acreditar la realització d'un mínim de 4 injerts durant la residència

Plàsties: haurà de conèixer les següents modalitats:

- * Plàsties de rotació (mínima realització de 3)
- * Plàstia en O-Z (mínim 2)
- * Plàsties de transposició (mínim de 5)
- * Plàstia de Limberg/romboidal (mínim 1)
- * Plàstia de Dfourmentel (mínim 1)
- * Plàstia bilobulada (mínim 1)
- * Plàsties d'avançament (mínim de 3)
- * Plàstia en H (mínim 1)
- * Plàstia en AT (mínim 1)
- * Plàstia en estel/illot (mínim 2)

Haurà de realitzar intervencions complexes a les següents àrees geogràfiques:

- * Llavis: Cunyes labials (mínim 2) i Bermellectomia (mínim 2)
- * Ungla
- * Cuir pilós
- * Piràmide nasal

- * Pavelló auricular

ROTACIONS

Els coneixements de cirurgia dermatològica descrits s'adquiriran amb les següents rotacions:

1r any de residència: 3 mesos de rotació

- * Cirurgia Bàsica: 2 dies a la setmana com a cirurgià tutelat
- * Cirurgia Avançada: 1 dia a la setmana com a ajudant
- * Cirurgia General/Màxilo-facial: 1 dia a la setmana
- * Cirurgia Plàstica: 1 dia a la setmana

Participació en el comitè d'onco-dermatologia (1 dia a la setmana-tardes).

2n-3r anys de residència:

- * Gabinet de biòpsies: realització de biòpsies per a diagnòstic de forma rutinària
- * Cirurgia avançada (3r any de residència): 4 mesos (2 dies a la setmana) com a primer ajudant
- * Participació en el comitè d'onco-dermatologia (1 dia a la setmana-1hora).

4rt any de residència:

- * Cirurgia avançada: 1 dia a la setmana com a primer cirurgià (tutelat)

Seminaris de cirurgia dermatològica (s'impartiran durant la primera rotació per cirurgia-1r any de residència):

S'imparteixen els següents seminaris

1-Tècniques de biòpsia/Electrocirurgia

2-Anatomia quirúrgica

3-Anestèsia

4-Emergències quirúrgiques.

5-Tècniques de sutura

6-Injerts

7-Penjolls I

8-Penjolls II

9-Penjolls III

10-Cirurgia de llavis

11-Cirurgia d'Orelles

12-Cirurgia d'Ungles

ANNEX III. FONTS BIBLIOGRÀFIQUES. REVISTES I BIBLIOTEQUES

BIBLIOTECA DEL SERVEI. REVISTES

La Biblioteca del Servei consta de més de 400 llibres de l'especialitat i d'un total de 23 Revistes:

- Archives of Dermatology (desde 1968-)
- Journal of the American Academy of Dermatology (desde 1982-)
- Journal of Investigative Dermatology (des de 1978-)
- British Journal of Dermatology (Desde 1969-)
- Acta Dermato-Venereologica (Stockholm) (Desde 1972-)
- Dermatology (1996-1998, 2000-)
- European Journal of Dermatology (Desde 1992-2002)
- American Journal of Dermatopathology (1994-1998, 2000)
- Clinical Experimental Dermatology (Desde 1997-)
- Experimental Dermatology (1997-98)
- Contact Dermatitis (Desde 1997-)
- American Journal of Contact Dermatitis (1996-1999)
- Annales de Dermatologie et Venéologie (inici 2001)
- Journal of the European Academy of Dermatology (Desde 1992-)
- Journal of Dermatological Surgical and Oncology (1991-1999)
- Pediatric Dermatology (Inici 2000)
- International Journal of Dermatology (Desde 1992-)
- Skin Pharmacology (1992-1998)
- J Applied Cosmetology (1985-1999)
- Actas Dermo-Sifiliográficas (Desde 1968-)
- Piel (1990-)
- Medicina Cutánea Ibero-Latino-Americana (Desde 1964-)
- Actualidad Dermatologica (desde 1992-)
- Dermatitis de Contacto

BIBLIOTECA GENERAL (UDIMAS)

Revistes de Dermatologia:

- Journal of the American Academy of Dermatology
- Archives of Dermatology
- Cutis
- Journal of Cutaneous Pathology
- Photodermatology, Photoimmunology, Phototherapy
- Piel
- Actualidad Dermatologica

Revistes d'altres especialitats:

- American Journal of Surgical Pathology
- Histopathology
- New England Journal Medicine
- Lancet
- American Journal of Medicine
- Medicine (Baltimore)
- Journal of Clinical Oncology
- Blood
- Cancer

BIBLIOTECA UPF (Bàsiques) (Veure www.upf.es/biblioteca)

- American Journal Human Genetics
- Annals of Epidemiology
- Cancer Research
- Cell
- Clinical Cancer Research
- EMBO Journal
- Drugs

- Immunology Today
- International Journal of Cancer
- JAMA
- Journal of Immunology
- Journal of the National Institute of Cancer
- Nature
- Nature Genetics
- Nature Medicine
- PNAS
- Science

REVISTES DE L'ESPECIALITAT

R-1 :

Actas Dermo-Sifiliogràficas

Medicina Cutànea Ibero-Lat-Am

Piel

J Am Acad Dermatol (Articles CME)

R-2:

Archives of Dermatology

Annales de Dermatologie et Venereologie

Clinical and Experimental Dermatology

Dermatology

International Journal of Dermatology

R-3:

Acta Dermatovenereologica

British Journal Dermatology

Pediatric Dermatology

Contact Dermatology

Photodermatology, Photoimmunology

Journal of the Dermatological Surgical Oncology

R-4:

Journal of Investigative Dermatology

Journal of Cutaneous Pathology

American Journal of Dermatopathology

Journal of the American Academy of Dermatology

British Journal of Dermatology

ANNEX IV. LLIBRES

LLIBRES RECOMANATS

BIBLIOGRAFÍA GENERAL

1. Bologna, Jorizzo, Rapini. Dermatology. Ed. Mosby 2002
2. Demis, Dobson, McGuire. Clinical Dermatology.
3. Rook A, Wilkinson DS, Ebling FJG, Champion RH, Burton JL. Textbook of dermatology . London: Blackwell Science, 1998
4. Freedberg, I. Fitzpatrick's dermatology in general medicine . Mcgraw-Hill; 5ª ed, 1999.
5. Braverman, I. Skin signs of systemic disease . Saunders, W. B.; 1997

BIBLIOGRAFIA PER ANYS

	<u>TÍTOL</u>	<u>AUTOR</u>	<u>EDITORIAL</u>
R1-4	Tratado de Dermatologia Vol.I y II	M. Armijo y F. Camacho	Lab. Viñas
	Atlas de Dermatología clínica	Mosby	Doyma
	Atlas de dermatologia clínica	Fitzpatrick	Interamericana
	Dermatologia Clínica (Tomo 1 y tomo 2)	M. Armijo/F. Camacho	Aula Médica
	Atlas de Dermatología Clínica	Thomsas B. Fitzpatrick	Mc.Graw-hill Interamericana
	Clinical Dermatology	Joseph Demis	Harper and Publishers Row
	Atlas de Dermatología clínica	Du Vivier	Mosby
R2	Tratado de Dermatologia Vol.I-5	Arthur Rook/ Wilkinson	D.S. Doyma
	Dermatology in general Medicine (Vol I i II)	Thomas Fitzpatrick	Mc.Graw-hill Interamericana
	Dermatology (2 vols.)	Jean L. Bologna	Mosby
	Enfermedades de Transmisión Sexual	J. Vilata	JR Prous PENSA
	Manual of Dermatologic Therapeutics	Kenneth A Arndt	Lippincot
	Primers of Dermatopathology	Hood	Lippincot
	Differential Diagnosis of Dermatopathology	in Ackerman	Lea
R3	Histopathology of the skin	Walter F. Lever	Lippincot
	Principios de Dermatoescopia	J. Malvehy	J. Malvehi/ S. Puig
	Color Atlas of Dermatoscopy	Wilhelm Stolz	Blackwell Science
	Skin Pathology	David Weedon	Churchill Livington
	Histopathology of the skin	Walter F. Lever	J.B. Lippincott Company

		Year	Book	Medical
		Publishers		
R4	Flaps and grafts in Dermatologic Surgery			
	Pediatric Dermatology	Schachner		Mosby
	Comprehensive Dermatologic Drug Therapy	Wolverton		Saunders
	Advanced Dermatology			
	Techniques in Dermatologic surgery	Nouri K.		Mosby
	Diseases of the nails	Baran		Blackwell Science
	Dermatitis de Contacto	JM. Gimenez Camarasa		Aula Médica
	Fischer's Contact Dermatitis	Fischer		Lippincot

ANNEX V. WEBS RECOMANADES

1. Wainwright BD. Clinically Relevant Dermatology Resources and the Internet: An Introductory Guide for Practicing Physicians. *Dermatology Online Journal* 5(2): 8
2. ADES: Advanced Dermatology Education Server.
3. Dermatology Image Bank at the University of Utah School of Medicine .
4. Dermatology Online Image Atlas (DOIA)
5. University of Iowa, Department of Dermatology Home Page
6. The Electronic Textbook of Dermatology
7. Base de dades adreces dermatologia
8. Diccionari Patologia Dermatològica. Base dades reaccions adverses fàrmacs.
9. Academia Americana Dermatologia
10. Dermatologia dinàmica (Fitzpatrick)
11. Academia Espanyola Dermatologia
12. Actualidad Dermatológica